

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De constantia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De fortitudine.

bat aliqua cautela contra insidias. qz decipi nō poterat. ergo nō habuit actum prudentie. hoc quoqz modo sicut eū habēt communiter viatores. ergo ipa nō habuit actū prudentie p modū vie. ergo p modum patrie. ¶ Item prudentia respicit cognitōem eoz que p̄tinent ad actionē fm q̄ est virtus cardinalis. agenda aut̄ sunt q̄dam exteriora z corporalia. z opera quedā interiora z spūalia. et p̄tinget aliquem esse exercitatū in tēporalibz z inexpertū in spūalibz. aliquem econverso.

Perfectio p̄ma.

Prima p̄fectio p̄tinet ad actōem. secūda ad p̄tēplatoēz. circa vtrā qz p̄tingit erroze esse in viatoribz communiter. sed in beatissima virgine fuit perfectio vtriusqz sine errore z possibilitate errandi. ergo habuit actū prudentie excellētius om̄i viatore

De fortitudine

Magnanimitas p̄ma spēs.

De Consequēter de fortitudine fm que statū fuerit in beatissima virgine. Et p̄ ordinē querit̄ de spēbz siue de partibz eius. Et p̄mo de magnanimitate que sic describit̄. ¶ Magnanimitas ē rōnalis aggressio terribiliū. Quē hec in summo fuerit in beatissima hōgine sic videt̄. Terribilissimū em̄ in hac vita est dolor mortis. z quāto natura nobilior tāto mors dolorosior z terribilior. sed spūs improportionabiliter nobilior est corpe. ergo martyriūz mentis maius est martyrio corporis. sed beatissima virgo martyr est martyrio spūali. alij martyres martyrio corporali. sicut patebit infra de martyrio z auereolis. ergo aggressio terribiliū improportionabilr maior fuit in beata virgine qz in alijs. ¶ Secūda est magnificentia que sic describit̄.

Maria ē martyr. mar. spūali

Magnificētia

Magnificentia est rerum bene gestarū felix p̄summatio. Consummatio aut̄ rerū bene gestarū p̄ beatā virginē excellit̄ improportionabiliter oīs pure creature p̄summatōem. ergo in actu magnificentie excellit̄ omnē viatorē.

Fiducia.

¶ Tercia spēs est fiducialque sic describit̄. fiducia est certa spēs p̄ducendi ad finēz rem que incepta est. s̄ certitudo spei beatissime virginis fuit absoluta z infallibilis. omnīū alioz viatorū fiducia p̄ditionalis est z fallibilis. sed infallibile excellit̄ fallibile improportionabilr inq̄tum tale. ergo fiducia beate hōginis excellit̄ fiduciā omnīū viatorū.

Securitas

¶ Quarta est securitas. q̄ sic describit̄. Securitas est habitus fm que supuenientes incōmoditates nō formidant. qn̄ qd̄ inceptū est ad finem p̄ducit̄. sed securitas beate hōginis fuit oīno sine timore separatois. ergo eius securitas excellit̄ securitatem oīs viatoris.

Patientia

¶ Quinta est patientia. que sic describit̄. Patientia est bonus habitus aie om̄es aduersitates equanimiter portans. sed patientia beatissime virginis fuit inuincibilis z ab omni malo culpe impassibilis. omnīū alioz viatorū patientia fuit vincibilis z a malo culpe passibilis. ergo ipsius patientia fuit alioz patientia maior.

Constantia

¶ Sexta est constantia. que sic describit̄. Constantia est animi stabilitas in p̄posito nō vacillans. sed stabilitas beatissime

De perseverantia fo. xl.

virginis fuit immobilis et omnium aliorum mobilis. Ergo eius constantia aliorum constantia inproporcionabiliter maior fuit.

¶ De perseverantia. Post hec querit de perseverantia. que dupliciter dicitur. Uno modo propositum per perseverantiam in fine. Alio modo actus perseverandi in fine voluntas beatissime virginis ad perseverandum fuit inflexibilis. omnium voluntas aliorum flexibilis. Ergo eius perseverantia aliorum perseverantie est inproporcionabilis.

¶ De temperantia. Postea de temperantia. que sic describitur secundum philosophum. Temperantia est illiciti animi impetus firma et discreta dominatio. Item Math. Erant qui manducaverant quasi quattuor milia hominum. Glo. Temperantia est refrenatio cupiditatis ab his que temporaliter delectant. Sed in hac definitioe definitur temperantia secundum actum vite et non patrie. et secundum actus istos non fuit temperantia in beatissima virgine. Ergo non habuit temperantiam per modum vite. sed patrie. Item Aug. Temperantia est amor incorruptibilis in deo et integer. sed tam amor et incorruptio et integritas fuit inproporcionabiliter excellentius in beatissima virgine quam in aliquo viatore. ergo habuit temperantiam inproporcionabiliter super omnes viatores.

¶ De speciebus temperantie. Sequitur de speciebus temperantie. que sunt castitas. modestia. et sobrietas. Et primo de castitate. Quod autem beatissima virgo omnem creaturam exercebat in castitate sic probatur.

¶ In omnibus viatoribus puris hominibus castitas est cum pugna contra fomites. et cum casu ad minus in primum motum venialem. et cum possibilitate cadendi etiam in mortalem. exceptis in utero sanctificatis et apostolis spiritu sancto repletis. in beatissima autem virgine fuit castitas sine pugna fomitis. sine casu mortali. sine possibilitate cadendi etiam casu veniali. ergo castitas eius omni homini fuit inproporcionabilis.

¶ Item castitas beatissime marie virginis castitatem angelorum quinque gradibus excellit. Est enim multiplicior. nobilior. utilior. gloriosior. laudabilior. Multiplicior. Angeli enim habent tantam castitatem in spiritu. hec autem in carne et spiritu. Item nobilior. quia illa naturalis. ista gratuita. Item utilior. ista enim est naturalis et non meritoria. ista meritoria. Item gloriosior. hec enim sine victoria. illa autem cum victoria. Item laudabilior. hec enim est necessaria. illa vero voluntaria. Patet ergo quod beatissima virgo omnem creaturam excellit in castitate.

¶ De sobrietate. Sequitur de sobrietate. que dupliciter dicitur. Est enim sobrietas temperantie species. est etiam sobrietas que est abstinentia patris factiois. penitentie et species iusticie. Prima sobrietas est cum pugna in omni viatore et cum errore. et cum possibilitate cadendi in primum motum gulae. sed in beatissima virgine fuit sine pugna. sine errore. sine possibilitate cadendi etiam in primum motum gulae. Ergo excellentius fuit in beatissima virgine sobrietas quam in alio viatore.

Perseverantia
dicitur dupliciter

De castitate

Virginis castitas angelorum castitates excedit in quinque

Sobrietas dicitur dupliciter

De fortitudine.

bat aliqua cautela contra insidias. qz decipi nō poterat. ergo nō habuit actum prudentie. hoc quoqz modo sicut eū habēt communiter viatores. ergo ipa nō habuit actū prudentie p modū vie. ergo p modum patrie. ¶ Item prudentia respicit cognitōem eoz que p̄tinent ad actionē fm q̄ est virtus cardinalis. agenda aut̄ sunt q̄dam exteriora z corporalia. z opera quedā interiora z spūalia. et p̄tinget aliquem esse exercitatū in tēporalibz z inexpertū in spūalibz. aliquem econverso.

Perfectio p̄ma.

Prima p̄fectio p̄tinet ad actōem. secūda ad p̄tēplatoēz. circa vtrā qz p̄tingit erroze esse in viatoribz communiter. sed in beatissima virgine fuit perfectio vtriusqz sine errore z possibilitate errandi. ergo habuit actū prudentie excellētius om̄i viatore

De fortitudine

Magnanimitas p̄ma spēs.

De Consequēter de fortitudine fm que statū fuerit in beatissima virgine. Et p̄ ordinē querit de spēbz siue de partibz eius. Et p̄mo de magnanimitate que sic describit. ¶ Magnanimitas ē rōnalis aggressio terribiliū. Quē hec in summo fuerit in beatissima hōgine sic videt. Terribilissimū em̄ in hac vita est dolor mortis. z quāto natura nobilior tāto mors dolorosior z terribilior. sed spūs improportionabiliter nobilior est corpe. ergo martyriūz mentis maius est martyrio corporis. sed beatissima virgo martyr est martyrio spūali. alij martyres martyrio corporali. sicut patebit infra de martyrio z auereolis. ergo aggressio terribiliū improportionabilr maior fuit in beata virgine qz in alijs. ¶ Secūda est magnificentia que sic describit.

Maria ē martyr. mar. spūali

Magnificētia

Magnificētia est rerum bene gestarū felix p̄summatio. Consummatio aut̄ rerū bene gestarū p̄ beatā virginē excellit improportionabiliter oīs pure creature p̄summatōem. ergo in actu magnificentie excellit omnē viatorē.

Fiducia.

¶ Tercia spēs est fiducialque sic describit. fiducia est certa spēs p̄ducendi ad finēz rem que incepta est. s̄ certitudo spei beatissime virginis fuit absoluta z infallibilis. omnium alioz viatorū fiducia p̄ditionalis est z fallibilis. sed infallibile excellit fallibile improportionabilr inq̄tum tale. ergo fiducia beate hōginis excellit fiduciā omnium viatorū.

Securitas

¶ Quarta est securitas. q̄ sic describit. Securitas est habitus fm que supuenientes incōmoditates nō formidant. q̄n qd̄ inceptū est ad finem p̄ducit. sed securitas beate hōginis fuit oīno sine timore separatois. ergo eius securitas excellit securitatem oīs viatoris.

Patientia

¶ Quinta est patientia. que sic describit. Patientia est bonus habitus aie om̄es aduersitates equanimiter portans. sed patientia beatissime virginis fuit inuincibilis z ab omni malo culpe impassibilis. omnium alioz viatorū patientia fuit vincibilis z a malo culpe passibilis. ergo ipsius patientia fuit alioz patientia maior.

Constantia

¶ Sexta est constantia. que sic describit. Constantia est animi stabilitas in p̄posito nō vacillans. sed stabilitas beatissime

De perseverantia fo. xl.

virginis fuit immobilis et omnium aliorum mobilis. Ergo eius constantia aliorum constantia improporcionabiliter maior fuit.

¶ De perseverantia. Post hec querit de perseverantia. que dupliciter dicitur. Uno modo propositum per perseverantiam in fine. Alio modo actus perseverandi in fine voluntas beatissime virginis ad perseverandum fuit inflexibilis. omnium voluntas aliorum flexibilis. Ergo eius perseverantia aliorum perseverantie est improporcionabilis.

¶ De temperantia. Postea de temperantia. que sic describitur secundum philosophum. Temperantia est illiciti animi impetus firma et discreta dominatio. Item Math. Erant qui manducaverant quasi quattuor milia hominum. Glo. Temperantia est refrenatio cupiditatis ab his que temporaliter delectant. Sed in hac definitioe definitur temperantia secundum actum vite et non patrie. et secundum actus istos non fuit temperantia in beatissima virgine. Ergo non habuit temperantiam per modum vite. sed patrie. Item Aug. Temperantia est amor incorruptibilis in deo et integer. sed tam amor et incorruptio et integritas fuit improporcionabiliter excellentius in beatissima virgine quam in aliquo viatore. ergo habuit temperantiam improporcionabiliter super omnes viatores.

¶ De speciebus temperantie. Sequitur de speciebus temperantie. que sunt castitas. modestia. et sobrietas. Et primo de castitate. Quod autem beatissima virgo omnem creaturam exercebat in castitate sic probatur.

¶ In omnibus viatoribus puris hominibus castitas est cum pugna contra fomites. et cum casu ad minus in primum motum venialem. et cum possibilitate cadendi etiam in mortalem. exceptis in utero sanctificatis et apostolis spiritu sancto repletis. in beatissima autem virgine fuit castitas sine pugna fomitis. sine casu mortali. sine possibilitate cadendi etiam casu veniali. ergo castitas eius omni homini fuit improporcionabilis.

¶ Item castitas beatissime marie virginis castitatem angelorum quinque gradibus excellit. Est enim multiplicior. nobilior. utilior. gloriosior. laudabilior. Multiplicior. Angeli enim habent tantam castitatem in spiritu. hec autem in carne et spiritu. Item nobilior. quia illa naturalis. ista gratuita. Item utilior. illa enim est naturalis et non meritoria. ista meritoria. Item gloriosior. hec enim sine victoria. illa autem cum victoria. Item laudabilior. hec enim est necessaria. illa vero voluntaria. Patet ergo quod beatissima virgo omnem creaturam excellit in castitate.

¶ De Sobrietate. Sequitur de sobrietate. que dupliciter dicitur. Est enim sobrietas temperantie species. est etiam sobrietas que est abstinentia per satisfactionis penitentie et species iusticie. Prima sobrietas est cum pugna in omni viatore et cum errore. et cum possibilitate cadendi in primum motum gulae. sed in beatissima virgine fuit sine pugna. sine errore. sine possibilitate cadendi etiam in primum motum gulae. Ergo excellentius fuit in beatissima virgine sobrietas quam in alio viatore.

Perseverantia
dicitur dupliciter

De castitate

Virginis castitas angelorum castitates excedit in quinque

Sobrietas dicitur dupliciter